

Torben Blankholm

NÅR ULYKKEN ER SKET

Lærervejledning

Førstehjælp for børn fra 7 - 9 år

Dansk Røde Kors

Hej! Jeg hedder Line.
Jeg er god til førstehjælp og
jeg vil gerne lære dig noget af det.
Vi skal bruge dette hæfte og din lærer.
Det skal nok blive sjovt, og så kommer
du til at lære en hel
masse.

Når ulykken er sket

Undervisningsmaterialet består af denne lærervejledning, et elevhæfte og websitet www.drk.dk/skole.

Materialet er velegnet til 1-3. klasse, børn i alderen 7-9 år.

Klassesæt kan rekvireres hos Dansk Røde Kors på ekspedition@drk.dk.

Redaktion: Caroline la Cour Andersen, Leslie Grebst og Ann Hiort Madsen.

Forfatter og pædagogisk konsulent: Torben Blankholm

Sundhedsfaglig konsulent: Lars Andersen

Illustration: Tin Tank

Layout: Jens Raadal

Udgivet af: Dansk Røde Kors med støtte fra Undervisningsministeriet

Redaktionen er afsluttet maj 2009

Tryk: Handy Print A/S

© Dansk Røde Kors juni 2009

1. udgave, 1. oplag. Lærervejledningen kan downloades på www.drk.dk/skole/forstehjaelp

ISBN: 978-87-92283-15-3

INDHOLD

Forord	4
Undervisningsmaterialets dele	5
Fælles Mål 2009	6
Er der en voksen til stede?	7
Stofvalg	7
Didaktiske overvejelser	8
Udflugter og/eller gæster i klassen	9
Dansk Røde Kors	9
Materialer	9
Vejledning til de enkelte kopisider	10
Kopiside 1: Hvad er der i elevhæftet?	10
Kopiside 2 og 3: "Der er sket en ulykke!" og "Alene hjemme"	10
Kopiside 4. Ring til 1-1-2	12
Kopiside 5: En ulykke, jeg har oplevet!	13
Kopiside 6. Førstehjælp på kryds og tværs	13
Kopiside 7: Kort til rollespil	14
Kopiside 8: Ordbog!	14
Hvad er der i elevhæftet? (kopiside 1)	15
Der er sket en ulykke! (kopiside 2)	16
Alene hjemme (kopiside 3)	17
Ring til 1-1-2 (kopiside 4)	18
En ulykke, jeg har oplevet! (kopiside 5)	19
Førstehjælp på kryds og tværs (kopiside 6)	20
Kort til rollespil (kopiside 7)	21
Ordbog (kopiside 8)	22

Førstehjælp? Det er ikke til at vide, hvornår man får brug for det!

I frikvartererne er der gang i den, og der sker jævnligt uheld. På skolen, i fritiden og hjemme hos os selv sker der rigtig mange uheld og ulykker. Hvis vi har kendskab til førstehjælp, vil vi begrænse konsekvenserne af ulykkerne.

Selv om vi passer på, ved vi af erfaring, at der sker ulykker - også når børn og unge er af sted på egen hånd eller er alene hjemme. De kan komme til at stå i en situation, hvor en søster, en bror eller en kammerat er kommet til skade. Hvad skal de så stille op? Hvad skal de gøre?

Det værste er, hvis de ikke gør noget, eller hvis de af uvidenhed kommer til at gøre noget forkert.

I skolen kan eleverne få den første grundlæggende viden og lære de mest basale færdigheder i førstehjælp. Fra august 2009 er førstehjælp blevet en del af Fælles Mål for faget færdselslære. Det er altså både sund fornuft og lovpligtigt at lære eleverne førstehjælp.

Nærværende materiale er skrevet til børn mellem 7-9 år. Materialet er udformet, så den enkelte lærer har mulighed for selv at præge det og tilpasse det til børnenes forudsætninger og formåen.

Det er op til den enkelte lærer at afgøre, hvilke opgaver og kopisider, der tages i anvendelse. Hvis man vælger at benytte alle kopisider og opgaver i elevhæftet, skal man regne med at bruge et sted mellem 12 og 16 lektioner.

Hvis du eller nogle af dine elever har lyst til at dele jeres erfaringer med materialet med andre eller har kommentarer og forslag til forbedringer, er vi i Dansk Røde Kors' skoletjeneste meget interesserede i at høre fra jer:

Dansk Røde Kors
Skoletjenesten
Blegdamsvej 27
2100 København Ø.

Tlf.: 35 25 92 00
E-mail: skoletjenesten@drk.dk

UNDERVISNINGSMATERIALETS DELE

Undervisningsmaterialet henvender sig til elever i indskolingen og består af:

- et gennemillustreret elevhæfte
- en lærervejledning med kopisider
- en plakat med "Førstehjælpens fire hovedpunkter"

Materialet kan rekvireres hos Dansk Røde Kors på ekspedition@drk.dk eller ved at ringe 35 25 92 00.

Førstehjælp er fra august 2009 kommet med i Fælles Mål for faget "Færdselslære" under trinmål for 3., 6. og 9. klassetrin samt slutmål efter 9. klassetrin. I trinmålene efter 3. klassetrin står der under "Ansvarlighed i trafikken":

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- *give eksempler på de mest basale forholdsregler ved tilskadekomst i trafikken, herunder at tilkalde hjælp*

Desuden vil der gennem et undervisningsforløb om førstehjælp være mulighed for at arbejde med en del af trinmålene for natur/teknik efter 2. klasse:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- *kende menneskets sanser*
- *undersøge enkle kropsfunktioner, herunder bevægeapparatet*
- *stille enkle spørgsmål og forudsige forløb ud fra iagttagelser, oplevelser og mindre undersøgelser*
- *formidle egne resultater og erfaringer, bl.a. gennem tegning, fortælling og dramatisering*

ER DER EN VOKSEN TIL STEDE?

Det er en kæmpe opgave for et barn på mellem 7-9 år at skulle tage ansvar, hvis de kommer til at stå over for at skulle yde førstehjælp. Det vil være bedst, hvis de kan slippe for det. Så derfor kan det ikke understreges nok, at det gælder om at tilkalde hjælp – altså at få fat i en voksen. Hvis der er flere børn til stede, skal den ene straks få fat i en voksen, en lærer, en nabo eller en tilfældig forbipasserende samtidig med, at den anden går i gang med førstehjælpens fire hovedpunkter.

STOFVALG

Stoffet i dette materiale er begrænset til emner og øvelser, der angående abstraktionsniveau og fysisk kunnen forventes at kunne forstås og gennemføres af børn i indskolingen. Det drejer sig helt grundlæggende om "Førstehjælpens fire hovedpunkter" samt en række førstehjælpsteknikker, som de fleste elever sandsynligvis vil kunne magte i praksis.

Det er vigtigt at lære børnene at vurdere, om en tilskadekommen er bevidstløs og at træne dem i at lægge en bevidstløs i stabilt sideleje. De vanskeligste teknikker, som eleverne på dette trin stilles overfor, er behandling af store blødninger og brækkede knogler. Hjerte-lunge-redning hører til på skolens ældste klassetrin.

Det har været den grundlæggende tanke, at det er den praktiske tilgang til førstehjælp, der skal få materialet til at fungere i undervisningen.

Elevhæftet

Elevhæftet indeholder mange illustrationer, en begrænset tekstmængde, der er læsepædagogisk bearbejdet, og en række aktiviteter og opgaver, som sætter det faglige stof i spil i undervisningen. Tekst og illustrationer er udformet, så de tilsammen formidler stoffet og de tilhørende førstehjælpsteknikker til eleverne.

Teksten i både elevhæftet og på kopisiderne indeholder enkelte fagudtryk, begreber og vanskelige ord, som vi ikke kan komme uden om. De er samlet i en billedordbog på kopiside 8, som forhåbentlig vil kunne hjælpe de fleste elever gennem tekst og opgaver. Ordbogen kan kopieres op i A3 eller større og hænges som vægordbog forskellige steder i klassen.

Elevhæftet kommer først til sin ret, når det kommer i spil i undervisningen. Det skal personliggøres og udfyldes, efterhånden som undervisningsforløbet skrider frem. Det bliver både en undervisnings- og en logbog, hvor man kan følge elevens arbejde og fordybelse i førstehjælpsstoffet.

Når elevhæftet præsenteres første gang, skal børnene lære hæftet at kende ved at lave indholdsfortegnelsen færdig ved hjælp af kopiside 1. De næste to sider i elevhæftet (side 4 og 5) kommer også først til live, når undervisningen kører, og eleverne tegner og skriver på siderne.

Det er nødvendigt at have lærervejledningen ved hånden for at kunne bruge elevhæftet efter hensigten. Lærervejledningen indeholder historier til oplæsning, kopisider med opgaver og udklipsark samt forklaring på, hvordan de enkelte kopisider skal anvendes.

På side 10-14 er de enkelte kopisider gennemgået med forslag til nødvendige materialer, overvejelser om mål samt kommentarer og forslag til, hvordan man kan bruge de enkelte sider i et undervisningsforløb.

Plakaten

Plakaten er beregnet til at hænge op i klassen, så længe undervisningsforløbet varer. Plakaten sætter fokus på førstehjælpens fire hovedpunkter – de samme fire hovedpunkter som alle, der lærer førstehjælp, bliver præsenteret for.

Gennemgå plakaten sammen med klassen på et relevant tidspunkt i forløbet, for eksempel under arbejdet med oplæsningshistorierne på side 4 og 5 i elevhæftet.

Udflugter og/eller gæster i klassen

Det vil være en kæmpe oplevelse for de fleste at komme på besøg på brandstationen eller hos Falck. Bare det at se de store udrykningskøretøjer og at tale med en ambulancefører vil være spændende for ethvert barn.

Skolens sundhedsplejerske, en sygeplejerske fra en skadestue, en førstehjælpsinstruktør eller en politibetjent kan også være med til at gøre stoffet levende og nærværende for børnene. Det kan overvejes, om der skulle være muligheder for at trække på nogle af forældrene i klassen. Børn i indskolingen er gerne stolte over at få besøg af deres forældre, hvis de kan være med til at gøre undervisningen spændende.

Dansk Røde Kors

Førstehjælp er en af Røde Kors' største, ældste og vigtigste arbejdsområder. Vi ønsker at viderebringe vores erfaringer fra vores daglige praksis til skoleelever i Danmark, med håbet om at flere kan handle aktivt og hurtigt når ulykken er sket.

Årligt har Dansk Røde Kors 60.000 kursister, som lærer at hjælpe tilskadekomme.

Læs mere på: www.drk.dk/førstehjælp

I stort set alle Røde Kors selskaber i verden (Der er 186 Røde Kors selskaber verden over) vedbliver man med at fokusere på formidling af førstehjælpens hovedpunkter. I Ugandisk Røde kors modtager cirka 2.000 personer årligt undervisning i førstehjælp.

Materialer

Når klassen arbejder med førstehjælp, skal de se en førstehjælpskasse. Hvad er der i den? Hvordan kan/skal tingene anvendes? Hvad gør man, når kassen begynder at blive halvtom? Det vil være nødvendigt at have adgang til en veludstyret forbindingskasse, når klassen skal arbejde med de små rollespil på kopiside 7. Der skal lægges forbindelser og sættes plaster på. Det er først, når eleverne gør tingene i praksis, at det viser sig, om de kan yde den korrekte førstehjælp.

Når der skal arbejdes med at lægge kammerater og lærere i stabilt sideleje, vil det være godt med nogle liggeunderlag.

Tæpper er gode til de tilskadekomne. Både til at lægge beskyttende over skaderne og for at forhindre, at de tilskadekomne bliver overbegloet af tilskuere, som i det virkelige liv i visse tilfælde kan være svære at holde på afstand.

Røde Kors' skoletjeneste har også lavet et undervisningsmateriale til de ældste klassetrin. Til det materiale er der knyttet et web-sted med videoklip om blandt andet stabilt sideleje, som nogle børn i indskolingen måske også vil kunne have glæde af at se. Internetadressen er: www.drk.dk/skole - vælg "Førstehjælp".

Prøv også at kontakte den lokale afdeling af Dansk Røde Kors. De kan blandt andet tilbyde kurser i førstehjælp.

Kopiside 1: Hvad er der i elevhæftet?

Materialer: elevhæftet, lim og sakse

Opgaven giver mulighed for at afdække børnenes forforståelse og sætte fokus på, hvad elevhæftet indeholder.

Indholdsfortegnelsen i elevhæftet består kun af nogle sidetal og nogle felter, når eleverne får hæftet udleveret. Opgaven for eleverne er at få gjort indholdsfortegnelsen færdig ved hjælp af kopiside 1.

Den systematiske måde at løse opgaven på er at starte oppefra med at finde tegning og titel til side 2: Slå op på side 2 i elevhæftet og se, at overskriften er "Hvad skete der?" Se også på illustrationen på siden. Når det er gjort, kan man klippe den rigtige titel og tegning ud og klistre den ind ud for "Side 2" i indholdsfortegnelsen.

Det skal nok vise sig, at eleverne har mange andre måder at løse opgaven på, og det vigtigste er blot, at de får orienteret sig i elevhæftet. Hvordan ser det ud? Hvad handler det om? Hvor langt er det? De skal vide, hvad de kan glæde sig til at arbejde med.

Kopiside 2 og 3: "Der er sket en ulykke!" og "Alene hjemme"

Materialer: Elevhæftet, plakaten samt penalhus og farver.

Historien skal læses op, når klassen skal arbejde med "Førstehjælpens fire hovedpunkter" på side 4. Alt efter klassens læseniveau kan historien kopieres og deles ud, så eleverne kan følge med, når læreren læser op.

Ulykker i hjemmet og ulykker i trafikken er de mest almindeligt forekommende og dermed ulykker, som børnene typisk kan komme ud for. Historien om trafikulykken giver mulighed for at tale om forebyggelse. Begge pigerne har cykelhjelme på, og den ene har også en refleksbrik på sin skoletaske. Hvis undervisningsforløbet finder sted i den mørke tid på året, vil det være oplagt at tale om, at ordentligt lys på cyklen og reflekser er med til at forhindre mange ulykker. På samme måde er cykelhjelme med til at mindske konsekvenserne af de ulykker, som uvægerligt sker. Det kan ikke understreges nok, at det er 'hul i hovedet' at køre uden cykelhjelme.

”Der er sket en ulykke!” og ”Alene hjemme” på kopiside 2 og 3 er til oplæsning i klassen. De to historier skal bruges til at lære børnene om førstehjælps fire hovedpunkter: **1) Skab sikkerhed, 2) Vurder personen, 3) Tilkald hjælp og 4) Giv førstehjælp.**

”Der er sket en ulykke!” – kopiside 2

Start med at læse historien op for klassen. Tal med klassen om det, der sker i historien, og om de selv har prøvet noget lignende. Skriv så førstehjælps fire hovedpunkter på tavlen og tal med børnene om, hvad Line gør for hvert af de fire punkter. Tallene 1 til 4 er sat ind de relevante steder i teksten.

Læs historien op igen og stop efter punkt et i teksten. Bed børnene om i ramme nummer et at tegne, hvordan Line skaber sikkerhed. Det skal være hurtige skitser eller tændstikdrenge og –piger. Hovedsagen er, at børnene tænker over den korrekte førstehjælp og tegner det, der skal gøres i situationen.

Fortsæt på samme måde med at læse punkt to og i ramme to lade børnene tegne, hvad Line gør, når hun vurderer personen. Fortsæt på samme måde med punkt tre og fire. Hvis der er tid til det, kan børnene gøre tegningerne færdige og farvelægge dem på et senere tidspunkt.

Efter denne opgave kan man repetere førstehjælps fire hovedpunkter ved hjælp af plakaten. Børnene kan også skrive førstehjælps fire hovedpunkter på de fire svarstreger nederst på siden i elevhæftet.

”Alene hjemme!” – kopiside 3

I den anden historie ”Alene hjemme” kan man starte med at skrive førstehjælps fire hovedpunkter op på tavlen og lade børnene tegne i de fire rammer undervejs. Det skal bemærkes, at man skal tilses af en læge, når man har fået stød. Så når mor kommer hjem, ringer hun til familiens læge og aftaler at komme forbi i konsultationen for at få tjekket Oliver.

Når man efter historien ”Alene hjemme” repeterer førstehjælps fire hovedpunkter, kan man komme ind på, at det i virkeligheden kan være sådan, at punkt nummer et ikke er relevant. Hvis der ikke kan ske mere, hvis der ikke er noget at slukke for, eller hvis situationen ikke kan udvikle sig yderligere. Det kan være, at der er en, som er faldet og har slået sig, men at der ikke er noget farligt i nærheden. Så er punkt et hurtigt overstået, og man kan gå til punkt to, tre og fire.

Efter denne opgave kan man repetere førstehjælps fire hovedpunkter ved hjælp af plakaten. Børnene kan også skrive førstehjælps fire hovedpunkter på de fire svarstreger nederst på siden i elevhæftet.

OBS: Hvis nogen får stød!

Hvis en person har fået stød, er det vigtigt, at vedkommende bliver tilset af en læge. Ring til egen læge eller tag på skadestuen.

Kopiside 4: Ring til 1-1-2

Materialer: saks, slukket mobiltelefon samt noget til at skærme af, så de to ikke kan se hinanden, når der alarmeres. Eleverne kan også selv fremstille en mobiltelefon i pap eller måske låne en telefon i skolens "teaterkælder".

Når eleverne har læst side 6 i elevhæftet sammen med en makker, skal de øve sig i selv at alarmere. Øverst på kopiside 4 er de samme sætninger som på side 6 i elevhæftet, blot står de her i vilkårlig rækkefølge. Første opgave er at finde den rigtige rækkefølge – elevhæftet kan bruges, hvis det skønnes nødvendigt. En samtale med alarmcentralen kan naturligvis forløbe på mange forskellige måder. Det er tanken, at samtalen i elevhæftet kan fungere som facitliste – og som hjælp for eleverne. Det væsentligste er, at de får en forståelse af, hvad det er for oplysninger, som er vigtige for alarmcentralen at få – og at det er alarmcentralen, som styrer samtalen og derfor også afslutter den.

På kopiside 4 er der tegninger af fire små ulykker, hvor der skal ringes til 1-1-2.

Det er kun den ene elev, som må se tegningen på opgavekortet. Den anden elev, som skal være alarmcentral, må ikke på forhånd vide, hvad der er sket. Det skal han/hun finde ud af under samtalen og derefter vurdere, om der skal sendes en ambulance.

Efter øvelsen taler klassen sammen om, hvordan det gik. Hvad gik godt? Hvad gik skidt? Hvor lang tid tog det at få fat i en ambulance? Var der noget, som var svært? Var der noget, som var særlig vigtigt at få fortalt til alarmcentralen?

Tal også med eleverne om, at de ikke automatisk skal ringe 1-1-2. Det skal man kun, når ulykken er alvorlig: Når nogen er besvimet, hvis det bløder voldsomt, ved store forbrændinger (større end personens håndflade) og når et ben eller en overarm er brækket. Det kommer der mere om i elevhæftet, hvor man under hver uheldstype kan læse, om man skal ringe 1-1-2.

Kopiside 5: En ulykke, jeg har oplevet!

Materialer: penalhus og farver.

De fleste elever har oplevet en ulykke og vil meget gerne fortælle om det, der er sket. Hvis eleverne ikke selv har oplevet en ulykke, har de sandsynligvis set en i fjernsynet, som de kan fortælle om.

Start eventuelt selv med at fortælle om en ulykke, du har overværet. Fortæl noget om, hvordan det påvirkede dig, og hvad du foretog dig. Lad så eleverne lukke øjnene og tænke på, om de selv har set en ulykke, eller om de har set en ulykke i fjernsynet. Når eleverne har lavet en tegning af ulykken, skal de kigge på den med førstehjælpsbriller. Lad dem forestille sig, at de er den lille førstehjælper, Line.

De fire punkter, som skal udfyldes under tegningen, tvinger eleverne til at tænke i førstehjælpsens fire hovedpunkter.

Kopiside 6: Førstehjælp på kryds og tværs

Materialer: penalhus og ordbogen på kopiside 6.

Eleverne kender sandsynligvis opgavetyperne fra danskundervisningen. Øverst skal eleverne skrive de rigtige ord i de rigtige rum – tallene fortæller, hvor ordene hører til. Ordbogen kan hjælpe eleverne, så de ved, hvad ordene betyder, hvis de er i tvivl.

Udfyldningsopgaven nederst løses også ved hjælp af talkoderne og ordbogen.

Opgaverne på siden kan gøres sværere ved at fjerne tallene med rettelak, inden siden kopieres. Ordbogen kan også vælges til eller fra for at gøre opgaven lettere eller sværere.

Kopiside 7: Kort til rollespil

Materialer: plakaten, underlag til stabilt sideleje og evt. en saks.

Rollespil er gode til at bringe eleverne i aktivitet både fysisk og mentalt. Det er godt for børnene at have prøvet tingene i praksis, hvis de kommer ud for at skulle yde førstehjælp.

Rollespillet er ikke tænkt ind noget bestemt sted i forløbet. Man kan bruge rollespilene som en afvekslende aktivitet midt i forløbet eller som en slags afsluttende prøve, der kan vise, hvad de enkelte elever har lært om førstehjælp.

Eleverne skal arbejde sammen i par eller smågrupper. Hvert par eller hver gruppe får en hændelse udleveret. Da der kun er seks forskellige hændelser, kan man lade flere par/grupper få den samme hændelse.

Børnene skal kigge på tegningen og læse kortet op for hinanden. Så skal de tale sammen, fordele roller og øve sig på at opføre rollespillet for de andre i klassen. Mind eleverne om, at de skal tænke ud fra førstehjælpens fire hovedpunkter, når de laver deres rollespil. De kan tjekke ved at kigge på plakaten, som skal hænge et synligt sted i klassen.

Når grupperne fremfører deres rollespil for klassen, kan man slutte af med en bedømmelse af rollespil og af førstehjælpen ved for eksempel hver gang at tjekke de fire hovedpunkter: **1) Skab sikkerhed, 2) Vurder personen, 3) Tilkald hjælp og 4) Giv førstehjælp.**

Rollekort nr. 5 og 6 lægger op til at øve stabilt sideleje i praksis. Det vil være formålstjenligt, hvis alle elever i klassen får mulighed for at prøve at lægge en kammerat og måske også læreren i stabilt sideleje.

Kopiside 8: Ordbog

Der er nogle enkelte svære ord og begreber, som vi ikke har kunnet undgå at anvende i materialet. Derfor denne ordbog. Eleverne skal måske have den som noget af det første, så de kan benytte den, når de arbejder med elevhæftet. Den kan også kopieres i A3-format eller større og hænges forskellige steder i klassen.

Hvad er der i elevhæftet?

Tegninger og titler til indholdsfortegnelsen

Klip en tegning ud sammen med den tilhørende titel og sidetal. Lim dem ind ved det samme sidetal på indholdsfortegnelsen i elevhæftet.

Side 4: Der er sket en ulykke!

Side 5: Alene hjemme

Side 6: Hvordan ringer du til 1-1-2?

Side 7: Er hun bevidstløs?
– Så skal hun i stabilt sideleje.

Side 8: Av, det bløder!
– En på tuden, næseblod!

Side 9: Er den brækket?

Side 10: Pas på, at du ikke
brænder dig!

Side 11: Pas på, det er giftigt!

Der er sket en ulykke!

"Det er bare helt vildt sejt," tænker Anela. Hun tramper glad i pedalerne for at holde trit med Line. De to skal hjem til Anela. Endelig har de fået lov. Det har ikke været let. Anela har plaget sin mor næsten tusind gange og fået nej hver gang.

"Nej, du er ikke gammel nok til at cykle hjem alene," har hendes mor sagt, hver gang Anela har spurgt. "Det er for farligt." Men endelig har de fået lov. I søndags blev det aftalt, at de to piger måtte køre hjem sammen efter skole i dag.

Anela kan næsten ikke vente, til de kommer hjem. Det føles som om, hun bobler af glæde indeni. Hun kigger over på Line med et indforstået venindeblik. Line virrer med hovedet på den måde, som kun Line kan gøre det. Det er som om, hun siger: "Hey, Anela. Vi to styrer bare for vildt!"

Pludselig blokerer Line bremserne. Anela drejer lynhurtigt hovedet, men for sent. En bold – og en dreng – kommer farende ud mellem to biler. Anela knalder også bremserne i, men lige lidt hjælper det. Bolden farer forbi hendes cykel, og drengen.

Hun rammer drengen med forhjulet, så han falder om på asfalten. Anela hvirvler ud over cykelstyret og hører en sær lyd. "Det var nok cykelhjelm, der ramte asfalten," tænker hun.

Det sortner et øjeblik for hendes øjne. Da hun slår øjnene op igen, ligger cyklen hen over hende. Anela kan mærke, at det gør ondt i benet. "Av, mit ben," skriger hun.

Line står af sin cykel og stiller den på støttebenet.

1 "Tag det roligt, Anela. Jeg skal nok hjælpe dig," siger hun og flytter forsigtigt cyklen væk fra Anela. Hun kigger ned ad gaden og ser, at der er en dreng, som har stillet sig op for at stoppe en bil, der kommer hen imod dem.

2 Line kan se, at Anelas ben ligger i en underlig skæv vinkel. "Det er nok brækket," tænker hun.

"Hvor gør det ondt?" spørger hun Anela.

"I benet," siger Anela. "Det gør helt vildt ondt i benet og lidt i mine hænder." Line kan se, at Anela har fået hudafskrabninger på hænderne. Hun går hen til drengen og undersøger ham. Han bløder lidt fra et sår i panden og har slået hul på knæene. Der er gået hul på bukserne, og det bløder lidt, men det ser ikke farligt ud.

"Kan du selv gå ind på fortovet?" spørger Line. Drengen svarer: "Ja!"

3 Inde på fortovet står drengens ven. Han råber: "Hjælp! Hjælp!", så en dame kommer til vinduet.

Line tænker sig om: "Et brækket ben! Så skal jeg ringe 1-1-2." Hun tager sin mobiltelefon frem og trykker de tre tal.

4 "De sender en ambulance med det samme" siger Line til Anela. "Det tager vist ikke så lang tid, inden den er her."

"Mor, mor, mor! Det gør helt vildt ondt i mit ben," græder Anela. "Kan du ikke ringe til min mor?"

"Jo," siger Line. "Jeg ringer med det samme".

Damen fra vinduet er kommet ned med en førstehjælpskasse, men inden hun går i gang med den, sørger hun for at støtte Anelas ben med en trøje og en skoletaske. Nu går hun hen til drengen for at hjælpe ham.

Alene hjemme!

"Bare han snart bliver færdig," tænker Line, imens hun gumler utålmodigt på den chokolademad, som hendes storebror Oliver har smurt til hende. Line glæder sig. Oliver har lovet at spille Play Station med hende, indtil mor kommer hjem. Hun var nødt til at gå til lægen med lillesøster Nadja, der har ondt i ørerne.

"Bare det ikke er noget alvorligt," tænker Line og kigger eftermiddagssløv ud af vinduet.

Det er allerede ved at blive mørkt. Bare Oliver snart kommer ind igen. Han skulle lige ud i værkstedet og reparere stikket til deres Play Station.

"Hvad var det?" siger Line forskrækket til sig selv. "Hvad var det for en lyd?"

"Er det dig, Oliver?" råber hun og lytter.

Ikke en lyd. Der er helt stille!

"Der er noget galt," tænker Line. Hendes hjerte begynder at banke uroligt, og hun løber ud i værkstedet.

Da hun slår døren op, ser hun Oliver ligge på gulvet.

"Hvad er der sket?" råber hun, men hun ved godt, at Oliver ikke kan svare. Oliver ligger med en skruetrækker i den ene hånd og deres Play Station i den anden. Den er sat i stikkontakten i væggen.

"Hvad er det nu, jeg skal gøre?" tænker Line. "Jo, jeg skal slukke for strømmen, så jeg ikke selv får stød."

1 Hun slukker for kontakten og vender sig om.

2 Oliver har sluppet skruetrækkeren. Line knæler ved siden af ham og råber: "Oliver, sig noget!" mens hun rusker i ham.

Oliver mumler nogle uforståelige ord.

"Hvad siger du?"

"Øh, mmm ...? Hvad skete der?" mumler Oliver og ser forvirret på Line. Det er vist ved at gå op for ham, hvad der er sket.

3 Line har taget sin mobiltelefon op af lommen. Oliver protesterer. "Nej, du må ikke ringe til mor!" siger han. Men Line ved godt, at hun er nødt til at ringe til mor. Hun ved, at det er vigtigt at få fat i en voksen, som kan hjælpe.

4 Hun hjælper Oliver op og støtter ham. De går ind i stuen. Line henter et glas vand, og Oliver tager en tår og siger: "Ah, det gør godt!"

De taler stille sammen, mens de venter på mor og Nadja. Når de kommer tilbage tager de alle til lægen, som skal tilse Oliver, da han har fået stød.

Ring til 1-1-2

Det er noget rod

Sætningerne er blandet sammen.

Kan du finde den rigtige rækkefølge? Skriv tal på.

___ Farvel, du må gerne lægge på nu

___ Jeg hedder Bo

___ Hvordan har Emil det?

___ Han er otte år

___ Hej Bo, hvilket telefon-nummer ringer du fra?

___ Søvej 2

___ Hvor er du henne, Bo?

___ Hvor bor du, Bo?

___ Jeg tror, han har slået hovedet

___ Hvem taler vi med?

___ Vi sender en ambulance

___ Ja, men hans arm ser underlig ud

___ Det er alarm-centralen. Goddag.

___ 44 44 44 44

___ Hvor gammel er Emil?

___ Hjemme hos mig selv. Emil er faldet ned ad trappen

___ Er han vågen?

Prøv selv

Du skal arbejde sammen med din makker.
Klip de fire brikker ud. Læg dem med bunden i vejret.

Den ene af jer skal være alarmcentral.

Den anden skal være Line, der ringer 1-1-2.

Line trækker en brik og ringer 1-1-2.

En ulykke, jeg har oplevet!

Førstehjælpens fire hovedpunkter

Har du selv oplevet en ulykke? Har du hørt om en ulykke eller set en på tv?

Du skal tegne ulykken her:

Fortæl om, hvad Line skal gøre:

1) Skab sikkerhed: _____

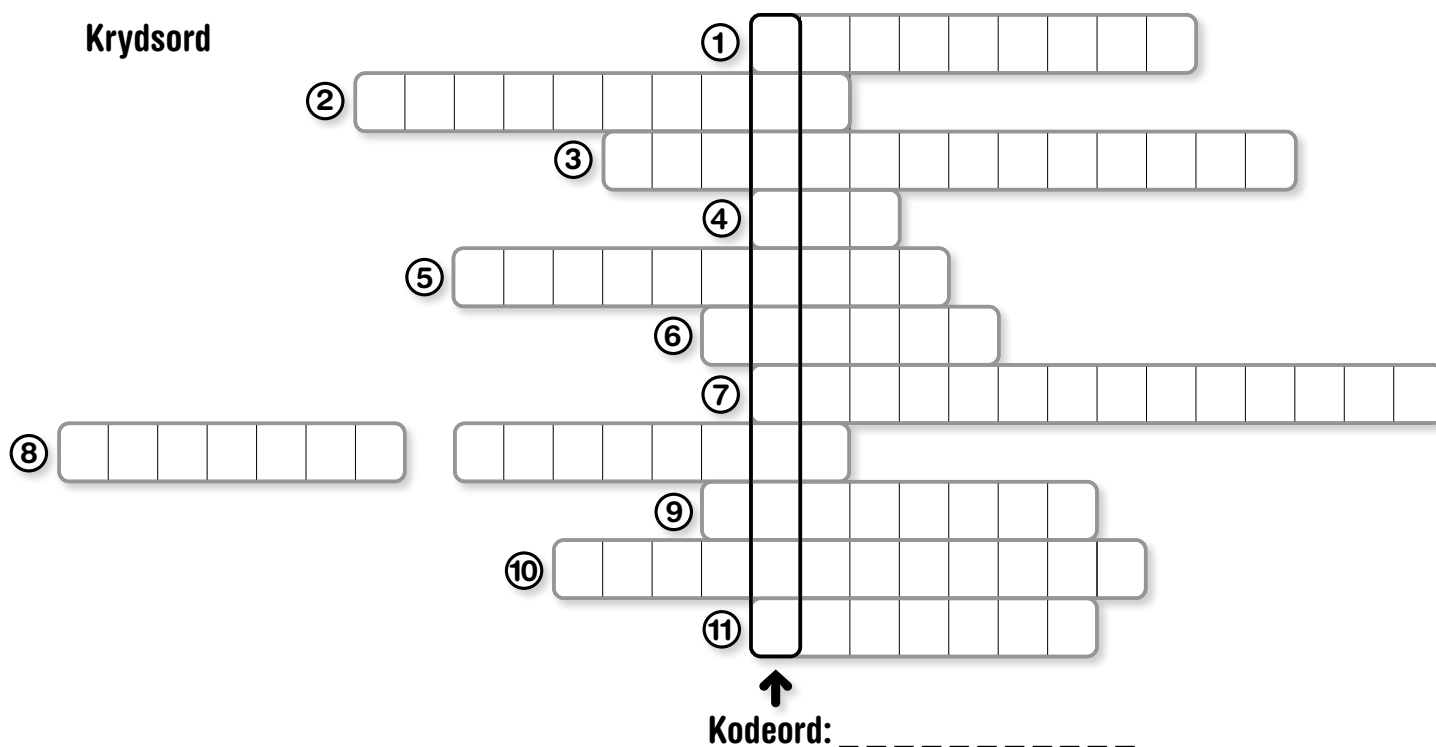
2) Vurder personen: _____

3) Tilkald hjælp: _____

4) Giv førstehjælp: _____

Førstehjælp på kryds og tværs

Krydsord

Du kan finde ordene til begge opgaver her:

1) forstuvet, 8) stabilt sideleje, 10) mobiltelefon, 4) sår, 11) plaster, 6) Line, 7) hudafskræbning, 3) alarmcentralen, 9) næseblod, 2) bevidstløs, 5) skadestuen

Indsæt det rigtige ord

Hånden skal have ro. Den er **1)** _____

Du skal skylle et **4)** _____ med vand.

Hun har brækket benet. Hun skal på **5)** _____

Du skal måske bruge en neglebørste, hvis du får en **7)** _____?

Han skal sidde ned, fordi han har **9)** _____

Hun er **2)** _____. Du skal ringe til **3)** _____

6) _____ er dygtig til _____ (**kodeord**)

Kort til rollespil

1

Samim er fem år.
Han har drukket
noget afløbsrens.
Det gør ondt. Han skriger.

2

Sofie vil lave te.
Kedlen vælter.
Hun får kogende
vand på sin arm.
Det gør ondt.
Hun råber: "Av, av, av!"

3

Ida faldt ned.
Hun har brækket sit ben.
Det gør ondt.
Hun råber: "Av, av, av!"

4

Magnus har skåret sig.
Det bløder meget.
Han siger:
"Se, det bløder. Hjælp mig."

5

Sol løb ind i en gynges
og faldt om.
"Hallo, hallo", råber Anna.
"Sol er bevidstløs."

6

Amir har slået sit hoved
på stenen.
"Hey, hey, Amir," siger Line.
"Han er bevidstløs,"
siger Nathalie.

Ordbog

alarmcentral

ambulance

armslynge

bevidstløs

brækket ben

Line

forbinding

forbrændning

forgiftning

forstuvet led

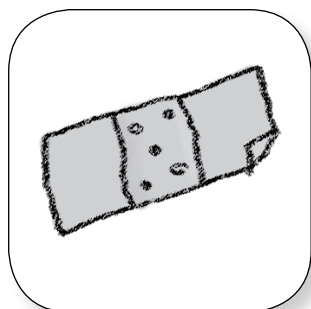
førstehjælp

hudafskrabning

næseblod

plaster

skadestue

stabilt sideleje

Dansk Røde Kors

Skoletjenesten
Blegdamsvej 27
2100 København Ø
Tlf.: 35 25 92 00
Fax: 35 25 92 92
www.drk.dk/skole
Email: skoletjenesten@drk.dk